

BĀNSKOBÝSTRICKÝ SKAUT

ČÍSLO 8-9

august-september 1998

V. ROČNÍK

Ako je obtiažne byť s niekym spokojný. Nerobme si nepriateľov z tých, ktorých keby sme lepšie poznali, by mohli byť našimi priateľmi.

Ľudia sa nesmú posudzovať ako obraz, alebo socha, z jediného pohľadu, na prvý pohľad.

Je tu ešte vnútro a srdce, do ktorého je potrebné preniknúť.

Jean de La Bruyère

Po tisícročia sa človek snaží nájsť cestu k ľuďom. Zatiaľ sa však zdá, že ľahšie je nájsť cestu do vesmíru. Prečo je táto cesta tak skrytá? Alebo neschodná?

Pretože ju treba hľadať v samom sebe. Ale sme už sami v sebe dostatočne humánni? Ak áno, dokážeme svoju ľudskú tvár odhaliť druhým? Dokážeme vidieť ľudské tváre tam, kde sú zakryté maskami? Sloboda ľudského slova a činu je už dávno neobmedzená. Prečo ju nevyužívame? Čo nám v tom zabraňuje?

Pre les nevidíme stromy? Pre veľkú myšlienku nevidíme malého človeka?

A predsa to nie je také ťažké.

Mnohokrát len stačí neponáhľať sa. Zastaviť sa. Postáť, alebo posedieť. Zahľadieť sa do tváre iných a nastaviť vlastnú tvár. Pozrieť sa do ľudskej tváre ako do zrkadla.

I na vlastnú tvár v zrkadle je potrebné hľadať pozornejšie. Hľadať v nej ľudskú tvár.

stránku pripravil Ľuboš

SKAUTING AKO ŽIVOTNÝ ŠTÝL SKAUTING AKO ŽIVOTNÝ ŠTÝL

Skončili sa prázdniny, pomaly sa s nami lúči leto, začína sa nový skautský a samozrejme i školský rok. Skauti a skautky, víťatá a včielky radi chodíte do školy? Nejednen by odpovedal: "Rád chodím do školy, rád chodím i zo školy, len v škole som nerád." A sú dokonca aj takí, určite je ich viac, ktorí sú radi v škole, alebo nie?

Rýchlo nám ubehli dva mesiace prázdnin (hoci sám mám už len dovolenku, rád ešte stále používam tento termín) a hoci júl nám nevyšiel všetkým podľa našich predstáv, august to všetko vynahradil. Na tábory chodím už osem rokov, ale takýto slnečný tábor sme mali po prvý raz. Hoci sme i zmokli, ale dážď i búrky patria k letu. Veď nakoniec vždy, tak ako aj v živote (dúfam), po búrke vždy nakoniec vyjde usmiate slniečko a zaženie preč všetky chmáry.

Skautský rok 97-98 vyvrcholil letnými skautskými tábormi. Verím, že všetci z táborov odišli s množstvom nových nezábudnuteľných (dúfam, že iba pekných) zážitkov, pretože život v tábore prináša okrem romantiky a dobrodružstva aj plnenie všedných každodenných po-vinností a len tábor ukáže, aká je vzájomná pomoc, súdržnosť, znášanlivosť medzi členmi oddielu.

Začína sa skautský rok 98-99. Možno nás niektorí členovia opustia, tí ktorí sa veľmi začítali do knížiek a skutočný život ich zaskočil, alebo skauting nie je jednoducho to, čo hľadali, ale prídu tiež noví členovia, noví kamaráti a záleží aj od nás všetkých ako medzi nás zapadnú. Veď čo je pre niekoho vzrušujúce a romantické, je pre niekoho iného zase zbytočné, nezaujímavé. Ale ja si myslím, že v každom človeku by malo po celý život zostať trošku romantiky a hravosti - alebo ste aj takí, čo si myslíte, že to tak nie je?.....

Ľuboš

Sen.

Keď padá hviezda, máš si niečo priat'.
Keď padá rosa, máš tancovať.
Keď padá súmrak, máš sa tešiť s nim.
Keď padá dážďik, prechádzaš sa s nim.

Snívaj sladký sníček, usmievaj sa v ňom.
Všetko, čo vysnívaš, dobre schovaj doň.
Všetko dobre schovaj v maličkaj hlavičke.
Pre potechu srdca a sladkej dušičke.

Popoluška

Človek...

V každom človeku je niečo
dobré a zlé,
múdre a hlúpe,
veselé a smutné,
romantické a realistické
a záleží len na ňom samom, aby našiel tú
správnu rovnováhu.

ĽŠ

Pritiahnuté za vlasy... i zlé je na niečo dobré, keby nebolo lenivých, doposiaľ by sme bývali v jaskyniach, pretože pracovití pracujú a leniví vymýšľajú ako si prácu zjednodušiť, ale sú i takí lenivci, čo si vymýšľajú stovky dôvodov, prečo sa to nedá a načo to bude dobré ... a na tých treba dávať veľký pozor.

ĽŠ

Nepotrebujem priateľa, ktorý prikyvuje na všetko, čo poviem. Mój tieň kýva presnejšie.

Plutarchos

Z túžby po tom, čo nám bolo odobraté, sme nespravodliví k tomu, čo nám ostalo.

Seneca

Nabudúce teda nezabudni riadiť sa pri tom všetkom, čo ťa navádza k smútku touto zásadou: "Toto nie je nešťastie, ba naopak, je to šťastie že to znášam statočne."

Marcus Aurelius

JASKYŇA MŔTVÝCH NETOPIEROV.

Trasa : Banská Bystrica - Podbrezová (→ smer Čertovica) - Bystrá (→ smer Tále, Srdiečko) - Trangoška

Hotel a reštaurácia Trangoška s parkoviskom (asi v polovici medzi hotelom Partizán na Táloch a Srdiečkom), autá odstavíme na parkovisku a pešo chodíme vystúpime chodníkom, vedúcim na chatu M. R. Štefánika (predtým chata hrdinov SNP) v sedle pod Ďumbierom až po Halásovu jamu (asi v 2/3 cesty), kde podľa ukazovateľa odbočíme z chodníka k vstupnému objektu do jaskyne (vchod č. 7 JMN).

Potrebná výstroj : jaskynnú výstroj dostaneme vo vchode (nepremokavá kombinéza pestrej farby, banská lampa, prilba, opasok, popruhy a karabína na istenie) - odporúčam zobrať si tenšie pracovné rukavice, ktoré možno zablatiť

Časová náročnosť : doprava 1 - 1 1/2 hod tam, výstup asi 1 hod (s deťmi a v zime dlhšie), prevádzkový okruh kratší (detský) asi 1 hod, dlhší (pre geológov a podobných vrtákov) podľa dobrej vôle sprievodcov a zdatnosti ceprov

Vstupné : kratší prevádzkový okruh 90,- Sk, dlhší 180,- Sk, možné dostať potvrdenku.

Občerstvenie sa v jaskyni, ani na vstupnom objekte nepodáva, treba sa spoľahnúť na vlastné zdroje.

Základné informácie o jaskyni :

Jaskyňa mŕtvych netopierov sa nachádza v Ďumbierskej časti Nízkych Tatier, v masíve Kozích Chrbtov. Malé jaskyne tu boli známe od nepamäti. Až v päťdesiatych rokoch nášho storočia začala táto lokalita zaujímať aj speleológov. V tejto dobe bola objavená aj 30 metrová jaskynka, pomenovaná (podľa množstva netopierich kostí hneď za vchodom) Jaskyňa mŕtvych netopierov (JMN).

Pretože Kozie Chrbty sú relatívne malý vápencový hrebienok vklinený medzi žulové svahy okolitých vrchov (Ďumbier a Veľký Gápel), geologické posudky nepripúšťali existenciu tak rozsiahleho jaskynného systému. Hrúbka vápenca bola odhadovaná na 20-30 m. Evidentné prievany v zasutených (aj voľných!) vchodoch boli označené za svahové.

V roku 1981 trojica jaskyniarov, nedbajúca na názor odborníkov, prenikla bez väčšej námahy do skutočného jaskynného systému. Už v prvý deň prešli asi 1 km. V nasledujúcich rokoch sa dĺžka jaskyne zväčšovala hádam na každej akcii o niekoľko sto metrov.

Jaskyňa má 7 vchodov - päť prirodzených a dva umelo prekopané. Prevýšenie jaskyne je asi 300 metrov (od 1392 do 1692 m.n.m.). Pre JMN sú charakteristické dlhé horizontálne chodby poprepájané šikmými stupňami či priepasťami s hĺbkou od 5 do 30 metrov. Horizonty môžeme zaradiť do približne 14 poschodí. Najmohutnejším poschodím je siedme vo výške 1520 m.n.m. Na ňom vznikli aj najväčšie domy tejto

Bystrický dom, najmohutnejší z nich, má objem viac ako 50.000 m³, maximálne rozmery 80*40*40 m. Je to druhý najväčší podzemný priestor Slovenska. Vstupný objekt jaskyne vybudovaný na umelo prerazenom vchode práve na tomto horizonte.

Tento vchod napomohol pri objavovaní, skúmaní a mapovaní. Neutíchla ani túžba po sprístupnení časti jaskyne. Toto by bolo nemysliteľné bez 35-metrov dlhého mosta, ktorý preklenul 30 m hlboký Veľký kaňon. Jaskyniari ho postavili už v roku 1991. Potom sa spolu s chatkou do roku 1996 na plánovanej turistickej trase postavili ešte dva mosty, ktoré značne urýchlili aj pohyb jaskyniarov. Nakoniec po dlhých rokovaniach s úradmi sa v auguste toho roku otvorila jaskyňa aj pre turistov.

...pokračovanie nabudúce...

j a s k y ň e .

Nandy

BANSKOBYSŤRICKÝ SKAUT

TRETÍ ODDIEL V AKCII ALEBO TÁBOR S TEE-PEE, VZBURAMI A ...

Tohoročný tábor sa začal ako obyčajne dvojdným „puťákom“. Stretli sme sa na hlavnej stanici a poniektorí skoro nestihli vlak, však Quany. No našťastie to bolo iba skoro a tak sme sa dvoma medzinárodnými rýchlikmi premiestnili do Kremnice. Plánovali sme navštíviť múzeum v mestskom hrade,

no tu zblbkla prvá vzburá zo strany našich mladých, budúcnosti nášho oddielu, no a múzeum sa nekonalo. Namiesto toho sme sa vybrali na kúpalisko, ale cestou sme natrafili na múzeum medailí a mincí, takže múzeum sa predsa len konalo. Vošli sme dnu, ešte sme nestihli ani kúpiť lístky a už sa naši vzbúrenci rozliezli po múzeu. Potom nech mi vravia, že nechcú ísť do múzea. Po prehliadke múzea prišlo na rad razenie mincí. Najlepší bol náš oddielový expert na všetko Tomy. Ten prekvapil svojim umením aj personál múzea. Ako tak zavalalšil tým kladivom, skoro im tam roztrieskal celý klát s raznicami, no keď sa pozreli ako to vyrazil, zistil, že minca je úplne čistá a to preto, že síce skoro roztrieskal klát, ale o raznice sa kladivo ani nešouchlo. No a nastal čas schlaďiť sa na kúpalisku. Počasie bolo sprvoti neisté, ale aspoň bolo na kúpalisku menej ľudí a slniečko si nás nakoniec aj tak našlo. Kúpalisko bolo perfektné i tým, že sa do bazénov mohlo skákať, dokonca nebolo zakázané ani sa blázniť. Chalani chytli Badyho a hodili ho do vody a to tak perfektne, že padol plocho na brucho pekného pleskáča. Bady vybehol z vody a volal na nás, či sme videli ako ho hodili. Keď sme odpovedali, že nie, sám sa hodil do vody a spravil takého istého pleskáča, aby sme to teda videli i my ostatní. Po dvojhodinovom relaxe sme potom pokračovali ďalej. Naša túra sa začala až v Hornom Turčeku, kam sme sa prepravili v poradí už tretím vlakom. Cesta „peškom“ nám ubehla dosť rýchlo (Turček - Gergeiho tunel - Skalka - Zlatá studňa - Hostinec), teda ako komu, poniektorí už od únavy večer ani nevedeli postaviť stan, no keďže sú skauti s našou a baterkinou pomocou (bolo totiž niečo okolo 23.00) sa im to nakoniec podarilo a zaľahli sme do stanov a tí, na ktorých stany nevyšli, zaľahli na terasu chaty Hostinec.

Ráno nás, teda tých, čo sme spali na terase zobudili vtáčiky svojím neustálym „frrrrrng“ a po varení obrovského množstva pudingu a jeho konzumácii sme sa vybrali ďalej - smer Tri kríže - Horná skala - tábor. Do tábora sme dorazili okolo obeda a hneď sme sa dali do práce, aby sme postavili to, čo sme už pred táborom nestihli. Okolo piatej sa rozbehol program.

Prostredníctvom programu sme sa premiestnili do druhej polovice minulého storočia na divoký západ. Práve ušli zo svojej rezervácie dva Dakotské kmene - Hunkpapovia a Ogllovovia, vedené náčelníkmi Modrým oblakom a Divokým sokolom. Tieto kmene chceli vyhnať belochov zo svojej krajiny a ich medicman Sivý medveď im poradil, že belochov nemôžu poraziť bez silnej medicíny akou je kameňok z najposvätejšieho miesta Dakotov z Jaskyne vetrov. A tak sa začala honba za jaskyni. Medicman mal totiž list od jedného archeológa, ktorý vedel, kde sa nachádza mapa k jaskyni. Cestu napísal do svojho denníka, ktorý zakopal blízko tábora do tieňa stromu, ku ktorému

cesta bola napísaná v liste. Denník objavili Hunkpapovia a tak sa začalo hľadať indiánske pohrebisko v Mítvej zemi podľa značiek. Pohrebisko blízko opustenej bane našli Oglalovia a mapu si nechali pre seba. Zajtra má totiž na hrebeni nad táborom táboriť archeológ, ktorý ju dokáže rozlúštiť.

No treba sa postarať aj o stravu a kožušiny, preto sa začal lov na medvede. Lovili sme ich oštepmi a nalovili sme ich hodne. Na druhý deň prišli Dakotom posily, ktoré plávali na kanoe dole riekou Yellowstone a prežili streľbu z Winchestroviek v rukách kavalieristov U.S.Army. Potom sa Dakotovia pretekali v zakrádaní a pomaly bol čas ísť za archeológom. Hunkpapovia sa rozostavili po hrebeni, aby získali mapu od Oglalov, ktorí sa snažili prejsť k Archeológovi. Podarilo sa to len jednému, ale na ich šťastie práve ten mal mapu. Archeológ sa na ňu pozrel skúseným okom a rozlúštil ju. No keď sa vracal domov, prezradil obsah mapy aj Hunkpapom. A tak budú môcť hľadať jaskyňa oba kmene.

No to má ešte čas. Na druhý deň totiž išli bojovníci do pevnosti zameniť kožušiny za iné potrebné veci. A po návrate nastal spor a vzbura, ktorá sa však pomaly upokojila a večer začala skúška odvahy, lebo len odvážni bojovníci môžu vstúpiť do Jaskyne vetrov.

Ráno po skúške odvahy sa začali preteky cez hory s cieľom "Jaskyňa vetrov". Tam bojovníkov privítal starý strážca jaskyne a dal im vytúženú medicínu.

Príklad Dakotov posmellil aj srdcia Komančov a tí so svojim náčelníkom, miešancom Quannah Parkerom, prerezali telegrafné vedenie a počkali si tam na belochoch. Belosi ich však prekvapili a porazili, až boli nútení utiecť. Nevzdali sa však a vybrali sa k Mútnemu jazeru, kde ich už čakali početnejší vojaci. Indiáni im nastavili pascu, no bitku prehrali. Jediný, kto z nich ostal živý bol náčelník Quannah,

ktorého však zajali a zavreli v pevnosti. Tým sa skončili povstania Indiánov.

Druhý týždeň sme sa premiestnili ešte do dávnejšej minulosti. A to do stredoveku. Našou úlohou bolo poraziť samotného diabla. No na to sme museli najprv nájsť mapu a zistiť ako sa dostať ku kryštálu, ktorým sa dá diabol zabiť. Vybrali sme sa ju hľadať dosť neskoro, no nenašli sme ju, lebo tma nám ukryla všetky značky pred

očami. Tak sme sa vrátili do tábora, kde nás už čakala návšteva zo štvrtého oddielu dievčat, z Ligy lesnej múdrosti (mali tábor na vedľajšej lúke) a večera. Po večeri sme sa venovali hosťom pri táboráku.

Ráno som sa pustil znovu po stratenej stope a objavil som mapu ku kryštálu. Cesta bola obtiažna. Jej hlavnou prekážkou boli Vlčí jazdci prísluhovači diabla. No statoční bojovníci ich porazili a našli v dračej roklíne kryštál, ktorým zabili diabla. Najlepší bojovníci, to akože náčelník kmeňa z nového sveta na ďalekom západe Quannah, vikingský bojovník Olaf a slovanský vojak Peter.

No a tým sa skončil náš krásny tábor, na ktorom nespravil nikto ani jedno orlie pero, hoci pokusov bolo neúrekom. Na, ktorom sme zažili dve vzbury, ba došlo aj k úrazom. Tie sa najčastejšie stávali Ravymu. Najprv sa porezal, ale tak, že mal rez dlhý dva a pol centimetra potom nič a zase ďalší rez. Na otázku ako sa tak mohol porezať odpovedal: „Asi mám štrbavy nôž.“ No a keď už sme pri nástrojoch, tak treba spomenúť, ako sa používa sekera. Ravy ju totiž používa na dve veci naraz. Na hlušenie mravcov, ktoré sa nám usadili v poskladaných stanoch, a na trepanáciu (operácia hlavy). No Ravy nebol jediný expert, no, ale o ostatných sa radšej nebudem rozpisovať, lebo časopis má príliš málo strán. Takže už sa teším na ďalší tábor, ktorý dúfam bude aspoň taký dobrý ako tento.

Sir Quannah

BANSKOBYSŤRICKÝ SKAUT

LETNÝ TÁBOR BANSKOBYSŤRICKÝCH VLČAT.

Tento rok sme miesto pre tábor po úporných a strastiplných behačkách vybrali v Sopotníckej doline, v priestore bývalej chaty Úsvit. Termín tábora bol známy dlho, od konca marca, miesto nie. Mali sme vytypované 4 lokality: 2 vo Vajskovskej doline, jednu v Čiernom Balogu a jednu v Jarabej. Do Vajskovskej doliny nás nepustili lesáci vzhľadom na kalamitu, ktorú odstraňujú doteraz. V Čiernom Balogu nebol potok, bol tam pomerne silný prameň, ale chýbalo tam miesto na kúpanie v prípade extrémne horúcich dní. Taktiež prístup na lokalitu bol pomerne obtiažny, v prípade dažďov, pešo alebo terénnym autom. Predchádzajúca prítomnosť salaša nasvedčovala na prítomnosť agresívneho hmyzu. Zo skúseností poznáme okolie Jarabej, je to úzka dolina, kde je obtiažne nájsť rovné miesto na postavenie tábora, nie ešte ďalšie miesta na realizovanie hier a ďalších činností spojených s táborom.

Neskôr sme boli pozrieť okolie Slovenskej Ľupče na ľavej strane Hrona. Miesto pri chate na Lopušinách trochu stiesnené by vyhovovalo táboru, bohužiaľ bolo obsadené pracovníkmi Lesnej správy. Napokon sa nám podarilo vybaviť miesto v Sopotníckej doline. V tejto doline sme boli minulý rok. Tentokrát sme si vybrali miesto o 5 km nižšie, teplejšie a menej daždivé. Po vybavení všetkých vstupov a odberov a rozborov vody sme boli radi, že máme pekné miesto na tábor. Miesto bolo plne vyhovujúce pre naše účely. Bol tam potok značnej sily, lúky oddelené od seba krovinami a najmä zdevastovaná chata, vlastne len jej skelet. Strecha nebola deravá, čiže plne vyhovovala našim cieľom. Električka bola odpojená, čo bolo tiež dobré.

3. júla v piatok sme sa vybrali so skupinou rodičov a materiálom budovať tábor. Bolo ho za veľkú Aviu. Po príchode na miesto sme zložili všetok materiál pod prístrešok - starú dreváreň a vydýchli si. Nákladné auto nám meškalo cca 3 hodiny oproti dohodnutému termínu, tak sme boli radi, že sme už tam. V sobotu sme od rána budovali tábor. Najskôr bolo treba pokosiť 2 roky neudržiavanú lúku, vyhrabať ju a začať stavať stany. Do večera sme mali tábor pripravený na príchod vlčat. V sobotu večer sme sa niektorí vracali domov, aby sme ráno prevzali deti od rodičov a dovezli ich na miesto tábora.

V nedeľu o 9. hodine bol zraz na železničnej stanici v Banskej Bystrici. Po prevzatí posledných písomností (zdravotné preukazy, prehlásenia o bezinfekčnosti) sme sa nalodili do áut a vyrazili sme

SMER TÁBOR.

Na tábor prišlo 25 detí, z toho 4 radcovia (skauti) a 4 dospelé osoby (vodcovia vojov a ich zástupcovia).

Po ubytovaní a odchode rodičov sme zoznámili vlčatá s denným poriadkom a úlohami, ktoré sme mali splniť počas tábora. Pre staršie vlčatá, ktoré absolvovali už niekoľko táborov to nebolo také zaujímavé až na množstvo bobríkov, ktorých lov bol pripravený.

Nasledujúci deň - pondelok sme už začali zarezávať na plno. Ráno o 8. hodine budičiek, rozcvička, ktoré viedol vo väčšine prípadov radca brat Košto, ranná hygiena, upratovanie stanov, bodovanie stanov a raňajky. O stravu sa starali brat Akela, sestry Minehaha a Jana. Po raňajšom nástupe začal pracovný deň tábora. Bolo treba dobudovať tábor, bránu, ohradu, osadiť totemy, slávnostný oheň. Počasie nám v prvých dňoch veľmi nežičilo, preto sme museli práce často prerušovať kvôli dažďu. Taktiež bolo treba pripraviť množstvo dreva pre kuchyňu a nočné stráže. Tábor bol strážený celé noci, iba v prípade veľkých dažďov boli zrušené nočné stráže.

Hneď od prvého dňa - pondelka bol započatý lov bobríkov. Za každého uloveného bobríka dostalo vlča farebný gombík, ktorý si prišlo na tričko. Tričká sme zakúpili pre vlčatá ešte pred táborom. Boli zelenej farby s logom vlčika na ľavej strane. Najmä tých ťažkých - bobrik mlčania a hladu. Celkovo sme pre tábor pripravili lov 8 bobríkov. Okrem už spomínaných bobríkov hladu (12 hodín nejeseť v priebehu dňa) a mlčania (12 hodín neprehovoriť ani slovo počas dňa) boli to bobríci mierenia - asi 1 kg kameňom trafiť cieľ na určitú vzdialenosť. Mladšie vlčatá - prváci a druháci hádzali zo vzdialenosti cca 4 m, staršie vlčatá zo 6 m. Z 30, resp. 40 pokusov museli na ulovenie bobríka trafiť 80% pokusov. Ďalším bobříkom bol bobrik sily. Na ulovenie tohto bobríka museli sa mladšie vlčatá 3x dvihnúť na hrazde, staršie 5x. V závere sme zistili, že tento bobrik bol najnáročnejší. Ulovili ho iba 3 vlčatá - 1 mladšie vlča a 2 staršie.

Koncom týždňa sme začali s lovom bobríka odvahy. Cieľom ulovenia bobríka odvahy je sám po tme bez svetla prísť na opustené miesto a vrátiť sa späť do tábora. Lovu tohto bobríka predchádzala cesta na toto miesto cez deň, za svetla. Večer po západe slnka a spustení sa tmy na náš tábor vyrazil prvý odvahlivec. Staršie vlčatá mali kratšiu, ale náročnejšiu trasu, mladšie dlhšiu, ale menej náročnú. Pred každým lovom bobríka odvahy predchádzala rozprávka alebo príbeh určený k tejto akcii.

Nedeľa je návštevný deň. Je to najobľúbenejší deň vĺčat, nie je rozcvička ani bodovanie stanov. Stany si upracú sami bez výzvy, aby rodičia videli, čo dokážu. Od stredy bol vyhlásený lov na bobríka zručnosti. Vĺčatá mali vyhotoviť z materiálu, ktorý našli v lese predmety krásne, úžitkové alebo spomienkové. Vyhodnotenie súťaže bolo v pondelok. Do lovu bobríka sa zapojili takmer všetky vĺčatá.

V utorok a stredu prebiehala táborová olympiáda. Súťažilo sa v 7 disciplínach. Po splnení náročných limitov najlepším bol prisúdený bobrík atléta. Disciplíny boli niektoré spoločné pre mladšie i staršie vĺčatá - behy, skoky, hod na cieľ, niektoré špecifické pre staršie a pre mladšie vĺčatá - šplh, rúčkovanie, preskok pomocou palice.

V tomto týždni bol zahájený i lov bobríka osamelosti. Lov tohto bobríka spočíval v tom, že vĺčatá museli stráviť 7 hodín sami v lese alebo na inom opustenom mieste a nesmeli nikoho stretnúť. Na lov tohto bobríka bola predpísaná výstroj - pišťalka, príšplášť, hodiny a trochu stravy a pitie. Na lov bobríka sa vydávali maximálne 3 vĺčatá za deň.

Okolité lúky boli zdrojom kvetín a rastlínstva, čo plne vyhovovalo na lovenie bobríka kvetín. Vĺčatá museli poznať 50 stromov, liečivých a ostatných rastlín. V prvý deň lovu sestra Jana vĺčatám pourčovala rastliny, vĺčatá si ich poprezerali, na druhý deň začal lov.

Okrem lovenia bobríkov prebiehali počas tábora ďalšie zaujímavé hry a súťaže. V zámku ako sme nazvali torzo chaty prebiehala súťaž o BOCIANI SKOK. Súťaž pozostávala v tom, že najväčšia sála zámku bola vykachličkovaná a vĺčatá mali na jednej nohe preskakať 1 a poľtucha kociek na čas. Táto súťaž bola realizovaná počas daždivých dní.

Ďalšou súťažou na rozvoj fantázie a zručnosti bola stavba MLYNČEKOV. Každý autor mlynčeka musel svoj výtvar inštalovať na potoku a musel byť funkčný. Hodnotila sa vypracovanosť mlynčeka a originalita. Taktiež počas daždivých dní si jednotlivé družinky zložili svoju DRUŽINOVÚ PESNIČKU. Na známu melódiu napísali text s tematikou - tábor.

Keď poklesla zásoba dreva pre kuchyňu vyhlásili sme KANADSKÚ HRU. Prinesenú metrovicu mali dvojice rozpáliť na 3 kusy na čas. Tejto súťaže sa zúčastnili všetci členovia tábora, nielen vĺčatá. Bolo treba veľa dreva.

MEMORIÁL SESTRY HORYNY

V. ročník Memoriálu sestry Horyny sa niesol v duchu účasti mimobystrického družstva. Z pôvodne vyzvaných 8 okresov sa ozval len jeden (Zvolen)! I vodca vĺčat v okrese Zvolen na poslednú chvíľu odvolal účasť pre pracovnú zaneprázdnenosť. Ostatné okresy sa ani neozvali! Počas zvedavky mestskej v Banskej Bystrici prisľúbila účasť sestra Rakša z Bratislavy. Slovo dodržala a prišla s družstvom včielok. Súťaž sa uskutočnila dňa 6. júna 1998 v Banskej Bystrici, v miestnej časti Jakub.

...pokračovanie nabadúce...

Nandy

V piatok druhého týždňa bol táborový KARNEVAL. Masky si vĺčatá vyrobili za pomoci svojich radcov z materiálov, ktoré našli v lese, alebo mali so sebou. Pri odchode na tábor o tejto akcii nevedeli. Niektoré masky boli originálne.

Počas horúcich dní v poslednom týždni bola vyhlásená svetová novinka - súťaž V RYŽOVANÍ MEDI. Vzhľadom na to, že zlato sa ryžuje bežne (a nemali sme zlatinky) sme zvolili túto formu súťaže. Z nasekaného medeného drôtu boli medienky, ktoré mali súťažiaci nájsť a vyryžovať z čínskeho klobúka plného piesku. Pre zaujímavosť! Najlepší z vĺčat Mišo Kovár vyryžoval všetky 4 medienky v čase 2 minúty 28 sekúnd.

Ako obdobu slávikov na ulici sme vyhlásili súťaž TÁBOROVÁ VRANA. Vĺčatá si nacvičili svoju obľúbenú pesničku s gitarovým doprovodom. Niektoré vĺčatá spestrili svoje vystúpenie tanečnými a mimickými doprovodmi (Dida, Kubo, Rišo).

FREESBEE je typická táborová hra, ktorú hráme už niekoľko rokov na táboroch. Dve družstvá sa snažia lietajúci tanier dopraviť do súperovej brány za určených prísnych pravidiel.

Okrem týchto súťaží a hier vĺčatá absolvovali množstvo krátkodobých hier a súťaží, napr. Poznaj chrobákov, Poznaj a dones rôzne predmety a zaujímavosti z okolia tábora, obchod a pod.

V tretí utorok nás navštívil spolu so sestrou Vierou a bratom Jozefom brat z Anglicka - zo Sheffieldu. Živo sa zaujímal o náš tábor a vĺčatá učiace sa anglicky mali možnosť pospikovať si. Zanechal nám v denníku tento odkaz:

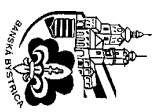
It was my pleasure to visit your camp in Slovakia. I wish you all many happy years of camp. Dick Parrot

V posledný piatok začali prípravy na odchod z tábora. Zbúrali sme zvyšné stany, ohradu, táborovú bránu, porobili poriadok a skontrolovali si svoje veci. V sobotu o 10. hodine prišlo nákladné auto, na ktoré sme naložili všetok materiál a poslednýkrát sme sa obzreli za miestom 3-týždňového pobytu v prírode.

Nandy

BANSKOBYSŤRICKÝ ŠKAUTSKÝ ZVÄZ

HRADY A ZÁMKY NOVOHRADU VIII. DIVÍN

V sústave strážnych hradov pri diaľkovej ceste z Poiplia k banskej oblasti Stredného Slovenska stojí na skalnej vyvýšenine bokom od dnešnej cesty Lučenec - Zvolen (spolu s obcou, ktorá pod ním vyrástla z podhradskej osady) sa prakticky vo všetkých spomínaných názvoch z minulosti mení len v samohláskach základného mena - Divín. Hrad sa síce spomína až roku 1393, ale obdobie jeho vzniku - teda horného hradu - je určite staršie, z 13. st. Hrad mal skôr obranný charakter s hrubým ochranným múrom, ktorý uzatváral obytné a hospodárske budovy a nemal bašty ani veže. V 14. st. boli majiteľmi hradu a panstva príslušníci rodiny Lossonczyovcov, ktorí z neho najmä v prvej polovici 15. st. rozvinuli intenzívne hospodárske podnikanie i kolonizačné úsilie.

Po nezdare povstania proti kráľovi Matejovi, po roku 1467 majetky s hradom prideliť kráľ Matejovi Orsághovi. Po ňom prešli na Jána Nádasdyho Gregora, po vymretí jeho rodu r. 1535 daroval hrad Ferdinand I. ostrihomskému arcibiskupovi Pavlovi Vardaymu, no ten sa k jeho držbe ani nedostal, lebo hrad i niektoré majetky násilne obsadil príslušník mocného šľachtického rodu Balašovcov - Žigmund. Ním sa začína obdobie najdlhšieho panstva jednej rodiny v Divíne. Mnohí z Balašovcov sa aj v ďalšom období vyznačovali násilníckou povahou a zo svojich hradov terorizovali susedov i mestá.

Najväčšiu pozornosť si však získal tento neveľký hrad po polovici 16. st., keď Turci r. 1554 dobyli Filákovu, a keď tam vytvorili sídlo správnej oblasti - Sandžaku. Prirodzene, ich ďalšie útoky smerovali na Stredné Slovensko, k banským mestám. V obrannom pásme v tomto smere sa našiel aj Divínsky hrad. A už dva roky sa ho Turci pokúšali dobyť. Uhorský snem sa r. 1559 rozhodol, že medzi hradmi, ktoré treba v tejto oblasti zosilniť, má byť aj tento hrad.

Tak ho rozšírili prístavbou delostreleckého bastiónu pred bránou horného hradu, ktorý ju mal chrániť. Aby sa zabezpečila aj južná strana hradu pred útokom zo sedlovej strany, postavili predhradie, ktoré tvoril hradný múr s dvoma baštami na nárožiach. Ale ani tieto opatrenia nezabránili, aby Budínsky paša pri prepade Balašových hradov roku 1575 postupne nedobyl Modrý Kameň, Divín a Šomošku. Posádky týchto hradov sa bránili proti tureckým obliehateľom hrdinskými činmi, ktoré ospevuje ľudová balada z konca 16. st.

Pádóm týchto hradov sa do moci Turkov dostala skoro celá Novohradská stolica. Odtiaľto turecké vojská robili nielen výpady, ale posielali dedinám na Strednom Slovensku výhrážne listy. Z Divína vytvorili správnu oblasť, ku ktorej patrilo 15 osád, ktoré museli Turkom odovzdávať poplatky a dane.

Po začatí nových vojenských akcií proti Turkom v r. 1593 dobyli cisárske vojská Filákovský a Divínsky hrad. Pretože ho dobyl príslušník Balašovskej rodiny Bálint, stal sa znovu ich majetkom. Hrad bolo treba opraviť, ale prv než práce skončili, r. 1605 ho obsadili Bočkajovské vojská. Z Balašovcov sa stal pre Divínsky hrad najznámejší Imrich III. Balaša, ktorý niekoľko desaťročí zamestnával cisársky dvor svojimi výčinmi tak, že r. 1679 cisárske vojská hrad dobili, zapálili a dali vyhodiť do vzduchu. Násilnosti sa však dopúšťal aj na vlastných podaných a znepokojoval aj svojich susedov.

Roku 1657 dal prestavať a opevniť starší kostol v obci pod hradom. Tu si postavil po r. 1670 opevnený renesančný kaštieľ. Jeho jadrom je hranolová budova umiestnená v jednom rohu štvoruholníkového bastiónového opevnenia, ktoré na štyroch zvýšených nárožiach zabezpečovalo obranu kaštiela. Kaštieľ nemal obvyklé nízke pultové strechy za atikami, ale strmú valbovú pomerne vysokú strechu.

Od r. 1686 sa stávajú majiteľmi panstva Zichyovci, ktorí rozšírili kaštieľ a venovali pozornosť podhradskej obci, z ktorej sa stalo mestečko.

Mravec

LESNÉ NOVINY... MŮJ PRIATEĽ MEDVEĎ

Výlet hŕozy. Je streda, posledný prázdninový týždeň.

Práve stúpame z Liptovských Revúc na Ploskú a po pár zastávkach na bodliakovú ochutnávku v hostinci u Budyho a podobne. Akurát sme dorazili do sedla Ploskej a vybrali sa na Čierny Kameň. Ten mi mimochodom trochu pripomína skaly z poslednej časti Winnetoua (to ako tie kde ho zabili). No tak si stúpame a stúpame, až sme konečne hore, no nestihli sme sa ani poriadne rozhladať a už Milan (Tomy alias Forrest alias Zdeno alias ... chýrrf ... ehm.. Áno mamy nebudem spať pri počítači.) na nás hulákal, či nevidíme nejaké ovce. V diaľke sme niečo zazreli, hýbalo sa to a bolo toho veľa, z čoho sme logicky usúdili, že ide o nezvestné osoby... ehm ... teda zvieratá a tak sme Milanovi zahulákali ich polohu, konečne sme sa porozhliadali, no a šli sme dole. Tu sme sa dozvedeli, prečo Milan tak veľmi chcel vedieť, kde sú tie ovce. Stál pri ňom totiž bača, so svojim mustangom Jawou a okolo nich sa preháňali psy. Bača nás poučil, že množstvo pohyblivých bodov sú jalovice a nie jeho ovce. Tu si Budy spomenul, že pred chvíľou videl nejaké tie ovce na druhej strane kopca. Bača nás upozornil na medveďa, nasadol na svojho mustanga a nasledovaný svojimi psami zmizol v diaľke. No a my tiež. Teda nieže by sme niekam vysadli, alebo mali nejaké psy, ale zmizli sme v diaľke. Konkrétnejšie na Ploskú. Tu sme vzdali poctu padnutému, teda pochovanému povstaleckému vojakovi a šli sme dole pod Borišov na pohárik, či vlastne na šáločku čaju.

Po poh.. šáločke sme sa vybrali hľadať si nocľah.

Našli sme jednu chatu bez majiteľov, teda nieže by nikomu nepatrila,

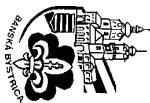
ale majitelia neboli v nej a postavili sme si na terase z udupanej hliny stany. Potom sme sa navečerali a jedlo sme nechali na stoloch (však Tomy), alebo v batohoch na laviciach. A keďže mali chatári aj pekné ohnisko, nanosili sme si drevo a spravili sme si Fatru, jaj, vlastne nie, spravili sme si vatru vo Fatre. No a keď nám dohorela, šli sme spinkať do stanov, teda mysleli sme si, že budeme spinkať. Zaľahli sme a ja som vykrikoval: „Hej Medveď nerozťahuj sa tu!“ A z druhého stanu sa ozvalo: „Áno choď na svoju polovicu!“ A pohár pretiekol. Ako sa hovorí spomeň čerta ... o hodinu tu už bol. Nie čert, ale sám veľký pán lesa - medveď. To bolo tak. Akurát som už konečne zaspával, keď sa ozvalo z druhého stanu: „Martin, počuješ to?“. Započúval som sa a bolo po spánku. Na spánok treba totiž pravidelný dych a ja som od strachu pre istotu nedýchal vôbec a už vôbec som sa nehýbal. To, čo som počul, mi totiž úplne vyrazilo dych a akoby to nestačilo, ešte ma to aj paralyzovalo. Ten zvuk bol ako keď padne ešus na zem a chvíľu sa prevaľuje na mieste a potom sa ozvalo príšerné mľaskanie.

...pokračovanie na budúce...

Quany

BANSKOBÝSTRICKÝ
SKAUT
BANSKOBÝSTRICKÝ
SKAUT

AK VIEŠ, TAK NÁM TO Povedz... AK CHCEŠ, TAK SA ZASMEJ... AK SI RÝCHLY, TAK UTEKAJ...

Čo sú trávy. Trávy tvoria početnú čefadv rastlín, ktoré majú mnoho typických spoločných znakov. Takmer rovnaké sú napríklad úzke dlhé listy. Podobné listy majú sice aj rastliny iných čefadi (ostrica, chlipaňa, trávnička a iné), ale tie zase nemajú duté stéblá s kolienkami. A práve steblo je najvýraznejším znakom tráv. Súkvetím tráv je metlina alebo klas. Vymenuj aspoň päť druhov tráv. - 10 bodov. LŠ

Kto uhádne, čo je na obrázku? - 10 bodov.

Malé upíry.

Na prítomnosť hostiteľa reaguje krúžením predným párom nôh - má na nich Hallerov orgán, citlivý na vlhkosť a oxid uhličitý. Prisatiu sú spôsobené ústne orgány - ozubený bodavý "minichobot", klepietka a pohmatové trne. Po prichytení klepietok prerazí pokožku a "chobotom" vnikne do tkaniva, kde sa zacementuje výlučkom slinných žliaz. Sliny majú aj ďalšie funkcie - napomáhajú cicaniu a vylučujú späť do hostiteľa prebytočnú vodu a elektrolyty z potravy... poznáte meno tohoto obávaného upíra? - 5 bodov LŠ

O úcte k starším

Lacedemončania mali taký zákon, že mládež nielen rodičov poslúchala, ale si ctíla všetkých ľudí vyššieho veku. Starobu samu o sebe pokladali za veľmi dôstojnú, ktorú si mládež uctievala. Z toho dôvodu mládež mala vo zvyku starším uvoľniť miesto a plná úcty stála nehybne, pokiaľ prešli pomimo.

Spomína sa prípad, keď počas aténskych hier do divadla niekto starší prišiel a nikto mu z jeho občanov neuvoľnil miesto. Keď však pristúpil k Lacedemončanom, hovorí sa, že všetci povstávali a vyhradili mu miesto u seba. Celé zhromaždenie ich odmenilo mnohonásobným potleskom. Tu ktorýsi z nich povedal: "Aténčania vedia čo je správne, ale to nerobia."

z latinčiny preložila

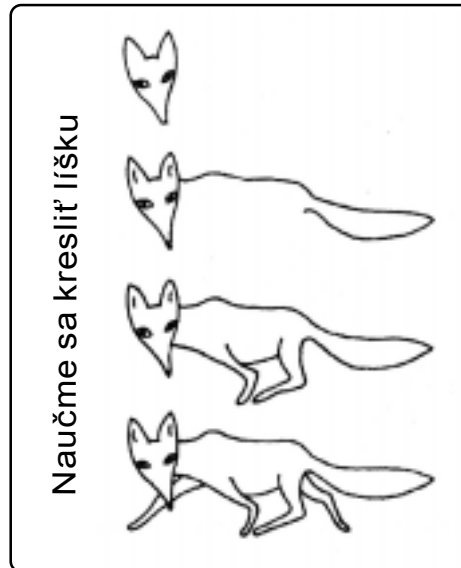
Olča

Človek si je vždy viac vedomý svojich individuálnych útrap ako svojej surovosti voči druhým.

J. Čapek

Niečo musí brať človek na svete vážne, keď chce mať nejakú zábavu.

O. Wilde

Naučme sa kresliť líšku

Odpovede s napísanou (ne)správnou odpoveďou, svojím menom a číslom oddielu, ale i pripomienky, nápady a samozrejme články môžete odovzdávať v klubovni 3. chl. oddielu v Juniore - suterén, každú stredu od 16-17³⁰, alebo cez svojho vodcu, alebo cez členov redakčnej rady vo vašom oddieli, alebo E-mail-om na adresu „lubos.balazia@st.sk“.

SITTING BULL - TATANKA YOTANKA - SEDIACI BÝK

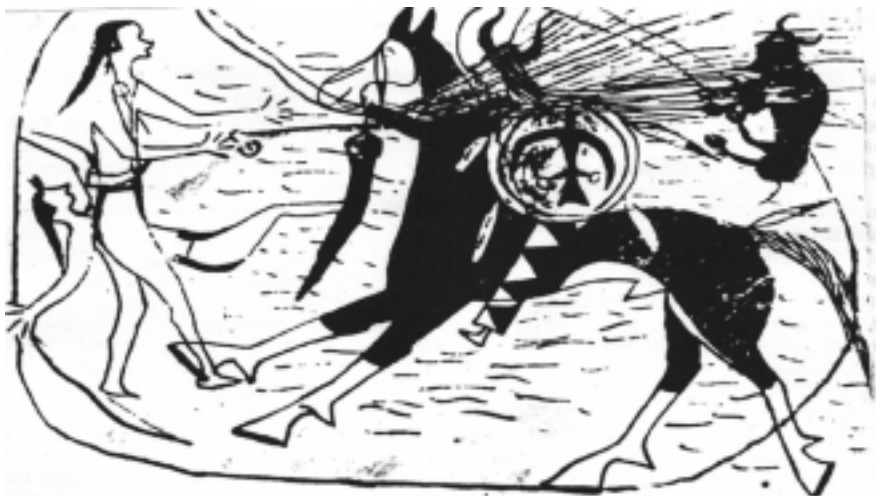

Sediaci Býk je jedným z najznámejších indiánskych náčelníkov. No mnohí ľudia, aj keď poznajú jeho meno o ňom skoro nič nevedia.

Tatanka Yotanka patril do kmeňa Dakotov, známeho tiež pod menom Sioux (francúzska skomolenina odžibvejského Nadowe-Siweg = Malí hadi), konkrétne do skupiny Tetonov a podkmeňa Hunkpapov. Bol to náčelník tohoto podkmeňa a hlavný medicínman všetkých Dakotov.

Jeho meno nadobudlo význam až keď belosi začali porušovať Laramijskú dohodu z roku 1868 o nedotknuteľnosti dakotského územia. Vtedy sa postavil na čelo Dakotov proti bledým tváram spolu s Oglalským náčelníkom Šialeným Koňom (Tašunka Vitko), keďže starý náčelník Červený Oblak už nemal silu bojovať a utiahol sa do rezervácie odkiaľ na to nabádal aj ostatných Dakotov.

Sediaci Býk vybojoval spolu so svojimi Hunpapami mnoho malých šarvátok, či už zbraňami alebo ústami, s bielymi a pochopil, že je potrebné sa spojiť proti belochom a taktiež je potrebné zvoliť nejakého hlavného náčelníka Dakotov. A tak 14. marca 1876 zvolal všetkých dakotských bojovníkov na slávnosť Tanca Slnka. Tu mal byť konečne zvolený hlavný náčelník Dakotov. Mnohí nižší náčelníci boli za Tašunka Vitku, ale dosť ich bolo aj za Tatanku Yotanku. No Bláznivý Kôň sa vzdal možného zvolenia v prospech Sediaceho Býka. A tak mali Dakotovia hlavného náčelníka, ktorý im ešte ten večer prezradil veľmi optimistické proroctvo: „Videl som, bratia, vo sne stovky bielych jazdcov. Vojakov sprevádzali zradcovia, indiánsky zvedovia. Bielych tváří bolo mnoho. Nespočetne. A videl som, bratia, ako všetci v boji s nami do jedného zahynuli!“ na pokračovanie... Quany

Boj Sediaceho býka s nepriateľmi. Vpravo hore je znak tohto náčelníka - detail výtčoby síruxského stanu.

Trochu potybu nezaškodí

...a ono je to nesmierne zdravé!

BANSKOBYS TRICKÝ SKAUT

Zvedavka mestská Bratislava

Všetci tí, ktorí sa máte záujem zúčastniť na "Zvedavke mestskej v Blave" ozvite sa Jane Ivanovej (ul. Vilová 25, Blava) na tlf číslach 07-602 974 23 po 18,00 hod na 07 - 838993

Na tomto svete neexistuje šťastie, ani nešťastie. Existuje len porovnanie jedného s druhým, nič viac. Jedine ten, kto poznal najväčšie nešťastie, vie prežiť najväčšie šťastie. Človek musí chcieť zomrieť, aby pochopil, ako je krásne žiť.

A.Dumas

GRANTY

nezabudnime !!!,
blíži sa koniec roka, treba si rozplánovať akcie na kalendárny rok 1999 a hlavne požiadať o **GRANTY**.

Prosím! Ďakujem! Veľmi rád!

Tieto tri zázračné slovíčka Ti otvoria cestu k ľudským srdciam a to je tá správna cesta k trvalému úspechu a životnému šťastiu.

Strážcova dumka

Sám v noci temnej v čiernom lese bdiem a strážim svojich druhov sladko spiacich. Len so svojim vlastným vnútrom hovorím o veciach, ktoré ťažko slovom vyjadrím.

Šumí iba potok, ostatný ruch stíchol, tajomná tma všetko rúskom svojim halí, vták ako prelud vetvami sa mihol zvuk záhadný sa ozval kdesi v diali.

A cítim náhle, že už nie som sám, o zašlých tieňoch s kýmsi milým šepkám. Pomaly závoj hmyľ otriasam, moje srdce tuší, hlavy sa teraz nepýtam.

Odkaz prvých ľudí? Matky zeme báj? Tajomné chvenie z výšin mliečnej dráhy? Či iba zo sna hovorí to háj? Všetko splýva v pocit nevýslovne drahý.

Zem, hviezdy, ľudstvo, vlastného srdca tep, šum osík, všetko jedným dychom spieva! Ach, ako som býval predtým hluchý a slepý ako duša moja až teraz so všetkým splýva!

O hodnote človeka nerozhoduje to, čo vie, ale čo koná.

Fichte

REDAKČNÁ RADA

po letných prázdninách skončili tiež prázdniny Banskobystrického skautu, prispievatelia!!!, stretneme sa 23.9.1998 (streda) v klubovni 3. oddielu chlapcov.

Chyba...Chyba...Chyba...Chyba...Chyba...Chyba...Chyba...Chyba...Chyba...Chyba...Chyba...
Jana - Jana Červenková - prispieva príležitostne - články
Ak som na niekoho zabudol, ak môže, nech mi to prepáči, polepším sa v ďalšom čísle. Ľuboš
A už je to tu, spravil som chybu, treba pykať. Ospravedlňujem sa svojej redakčnej kolegyni.
Správne...Správne...Správne...Správne...Správne...Správne...Správne...Správne...Správne...
Jana - Jana Čajnáková - prispieva príležitostne - články

SLOVENSKÝ SKAUTING - OKRESNÁ RADA

Kollárová 50, 974 01 Banská Bystrica
Na PC spracoval Ľuboš & Rys
Graficky upravil Ľuboš
E-mail „lubos.balazia@st.sk“
Časopis podporila: KN ZM B. Bystrica
Vytlačila: Sure-a Sure-a

SURE-A

